

УДК 317. 134

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-207-283-287

РАЗВОДОВА Марина Валеріївна –

викладач хореографії,

голова предметно-циклової комісії викладачів мистецтва

КЗ «Балтський педагогічний фаховий коледж»

ORCID: <https://orcid.org/https://orcid.org/0000-0003-4339-5383>

e-mail: marina777rm@ukr.net

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖІВ ДО ФОРМУВАННЯ ХОРЕОГРАФІЧНИХ УМІНЬ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті автор визначає педагогічні умови готовності студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь учнів молодшого шкільного віку. Хореографія як синтетичне мистецтво являє собою поліхудожню систему розвитку та виховання дітей на основі синтезу музики та пластики, інтеграції різних видів мистецтв (література, музика, театр, живопис, поезія), що дозволяє учасникам долучитися до різних видів художньої творчості.

Заняття танцями на будь-якому якісному рівні – сприйняття, пізнання, самостійна творча діяльність, яка не тільки вчить розуміти і створювати прекрасне, а й сприяє розвитку образного мислення та фантазії, стимулює духовні сили та творчий потенціал особистості, надає позитивної енергії, життєрадісної, самостверджуючої впевненості у собі, що в сукупності є підґрунтям для успішного розвитку не тільки спеціальних художніх здібностей, а й загальної універсальної здатності до творчості.

Змістом хореографічної діяльності є рухові дії та операції з опанування танцювальних вмінь і навичок, що виступають основою для створення нових унікальних для дитини хореографічних проявів.

Сутність хореографічної діяльності молодших школярів полягає у танцювально-руховій активності, в ході якої набуваються і вдосконалюються не лише спеціальні хореографічні здібності (еластичність м'язів і суглобів, пластичність та краса рухів, виворітність ніг, легкість стрибків тощо), а й формуються вміння відтворювати, інтерпретувати, створювати різноманітні за видами та жанрами танцювальні твори. В процесі їх виконання в учнів виховуються естетичні смаки, художнє мислення, естетичне ставлення до мистецтва, формується естетична культура, естетичне сприйняття світу, накопичуються художньо-естетичні знання, розвиваються естетичні почуття, судження та вміння, виражаються внутрішні переживання особистості дитини, тобто розкривається її індивідуальність.

Ефективність процесу готовності студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь в учнів молодшого шкільного віку закономірно залежить від педагогічних умов, до яких ми віднесли мотивування майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва до мистецько-педагогічної діяльності, яка забезпечує послідовне становлення їх творчої індивідуальності; запровадження інноваційних форм і методів навчання, які безпосередньо впливають на готовність студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь в учнів молодшого шкільного віку та активізацію рефлексивної діяльності студентів-хореографів щодо можливостей розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів у процесі хореографічної діяльності.

Ключові слова: хореографічні вміння, студенти педагогічних коледжів, учні молодшого шкільного віку, хореографічна діяльність.

RAZVODOVA Maryna Valeriivna –

teacher of choreography, chairman of the subject-cycle commission of art teachers of KZ «Baltic Pedagogical Professional College»

ORCID: <https://orcid.org/https://orcid.org/0000-0003-4339-5383>

e-mail: marina777rm@ukr.net

PEDAGOGICAL CONDITIONS OF THE READINESS OF STUDENTS OF TEACHING COLLEGES FOR THE FORMATION OF CHOREOGRAPHIC SKILLS OF PRIVATE SCHOOL STUDENTS

In the article, the author defines the pedagogical conditions for the readiness of students of pedagogical colleges for the formation of choreographic skills of elementary school students. Choreography as a synthetic art is a polyartistic system of development and upbringing of children based on the synthesis of music and plastic arts, integration of various types of arts (literature, music, theater, painting, poetry), which allows participants to participate in various types of artistic creativity.

Dance classes at any qualitative level - perception, cognition, independent creative activity, which not only teach to understand and create beautiful, but also contribute to the development of imaginative thinking and fantasy, stimulate the spiritual forces and creative potential of the individual, provide positive energy, cheerful, self-affirming self-confidence, which in aggregate is the basis for the successful development of not only special artistic abilities, but also the general universal ability to creativity.

The content of choreographic activity is motor actions and operations for mastering dance skills and abilities, which serve as the basis for creating new choreographic manifestations unique to the child. The essence of the choreographic activity of younger schoolchildren consists in dance-motor activity, during which not only special choreographic abilities are acquired and improved (elasticity of muscles and joints, plasticity and beauty of movements, inversion of legs, lightness of jumps, etc.), but also the ability to reproduce, interpret, create dance works of various types and genres. In the process of their implementation, students develop aesthetic tastes, artistic thinking, an aesthetic attitude to art, form an aesthetic culture, an aesthetic perception of the world, accumulate artistic and aesthetic knowledge, develop aesthetic feelings, judgments and skills, express the inner experiences of the child's personality, that is, reveal his individuality.

The effectiveness of the process of preparation of students of pedagogical colleges for the formation of choreographic skills in elementary school students naturally depends on pedagogical conditions, to which we attributed the motivation of future specialists in the field of choreographic arts to artistic and pedagogical activities that ensure the consistent formation of their creative individuality; the introduction of innovative forms and methods of education that directly affect the readiness of students of pedagogical colleges to form choreographic skills in elementary school students and the activation of reflective activities of choreographer students regarding the possibilities of developing the artistic and creative abilities of elementary school students in the process of choreographic activity.

Keywords: choreographic skills, students of pedagogical colleges, elementary school students, choreographic activity.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. В умовах становлення нової системи освіти, поряд із посиленням статусу знань та інтелекту, не менш значущим фактором актуалізації підростаючої людини виступає виховання креативних якостей особистості як сутнісної характеристики будь-якої людської діяльності. Тому розвиток творчого потенціалу особистості у всьому багатстві та різноманітті, створення умов для найбільш повної та успішної самореалізації школярів є першочерговим завданням системи освіти та виховання.

Найбільш сприятливі умови для творчого розвитку особистості дитини створюють заняття мистецтвом, різними видами художньої діяльності, серед яких дитяча танцювальна творчість займає важливе місце як особливе зосередження способів і засобів активізації художньо-творчого потенціалу.

Хореографія як синтетичне мистецтво являє собою поліхудожню систему розвитку та виховання дітей на основі синтезу музики та пластики, інтеграції різних видів мистецтв (література, музика, театр, живопис, поезія), що дозволяє учасникам долучитися до різних видів художньої творчості.

Заняття танцями на будь-якому якісному рівні – сприйняття, пізнання, самостійна творча діяльність, які не тільки вчать розуміти і створювати прекрасне, а й сприяють розвитку образного мислення та фантазії, стимулюють духовні сили та творчий потенціал особистості, надають позитивну енергію, життєрадісність, самостверджуючу впевненість у собі, що в сукупності є підґрунтям для успішного розвитку не тільки спеціальних художніх здібностей, а й загальної універсальної здатності до творчості.

Така багатозначність та багатофункціональність танцю актуалізують необхідність його повноцінного використання для вирішення широкого спектру педагогічних завдань і викликає потребу в підготовці фахівців в галузі хореографічного мистецтва, які володіють професійною компетентністю та педагогічною спрямованістю на художньо-творчий розвиток молодших школярів засобами хореографії.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання хореографічної підготовки майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва стало об'єктом спеціальних досліджень у напрацюваннях багатьох дослідників, в наукових працях яких висвітлено різні аспекти професійної підготовки майбутніх хореографів: вплив музики й танців на формування духовної культури особистості (Л. Андрощук, Т. Благова, О. Бурля, А. Готсдінер, С. Забрєдовський, Л. Роговик, М. Рожко, І. Радченко, О. Таранцева, Б. Теплов, О. Філімонова, С. Хабаров та ін.); взаємозв'язок музики і танцю в історичному аспекті (А. Іваницький, В. Холопова, Б. Яворський та ін.); мистецтвознавчий аспект (Р. Арнхейм, Б. Віппер, В. Медушевський та ін.); художньо-естетичний (О. Волкова, В. Зобова, А. Мостепаненко та ін.); методичні основи музичної підготовки (Ю. Алієв, Л. Безбородова, Л. Бондаренко, Т. Сердюк та ін.) тощо.

Питання методики хореографічної роботи як засобу естетичного виховання дітей в позашкільних закладах освіти розглядали Г. Березова, Л. Бондаренко, А. Тараканова та ін. Естетичне виховання засобами ритміки та хореографії висвітлено у працях Є. Абдуліної, Б. Асаф'єва, А. Верещагіної, Д. Кабалевського, К. Тарасової, В. Шпак та інших.

Проблемам музично-рухового розвитку дітей, формуванню в них навичок виконання танців, розвитку творчості під час означеного виду діяльності присвячені дослідження Р. Акбарової, С. Акішева, Н. Веллугіної, О. Горшкової, А. Зіміної, М. Палавандішвілі, О. Радиної, А. Чернишової та ін.

Мета статті – визначити та обґрунтувати педагогічні умови формування готовності студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь учнів молодшого шкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. У різні історичні епохи ставлення суспільства до мистецької освіти загалом і хореографічної зокрема змінювалося, але завжди її вважали пріоритетною у формуванні особистості, оскільки вона спрямовувалася на поглиблення загальнокультурного та творчого розвитку. Саме тому в усі часи особливе значення приділялося ролі педагога, здатного здійснювати на високому професійному рівні освітню діяльність, забезпечувати максимальну реалізацію становлення кожного учня як унікальної особистості, наділеної неповторними рисами.

Хореографічна діяльність в системі естетичного виховання молодших школярів – це процес, в основі якого знаходиться активність особистості, спрямована на інтерпретацію та створення танцювальних творів, через які виявляється й розвивається емоційно-почуттєва, психофізична, когнітивна та креативна сфера дитини. Тож мета хореографічної діяльності в системі естетичного виховання молодших школярів полягає у формуванні багатства внутрішнього світу особистості дитини та розкритті його через різні підготовчі вправи класичної, народної, бальної та сучасної хореографії.

Змістом хореографічної діяльності є рухові дії та операції з опанування танцювальних вмінь і навичок, що виступають основою для створення нових унікальних для дитини хореографічних проявів. Зауважимо, що хореографічна діяльність не лише задовольняє потребу молодших школярів у руховій активності, а й сприяє їхньому цілісному розвитку та адекватному вираженню в тілесних рухах думок, емоцій та почуттів. Хореографічна діяльність характеризується творчою природою, до якої віднесемо інноваційність, винахідливість мислення дитини, її розвинені знання, емоції та почуття. Саме тому підвищення рівня естетичного виховання особистості дитини залежатиме від формування в неї таких сфер: когнітивної (знання); мотиваційної (зацікавлене ставлення до хореографічної діяльності); психофізичної (взаємозв'язок між внутрішнім і зовнішнім станом особистості та вміння передавати його у відповідних рухах); емоційно-почуттєвої (емоційна насиченість духовних потреб та емоційне оцінювання зовнішнього та внутрішнього світу дитини, формування емоційно-ціннісної шкали ставлення до світу); активно-творчої (самовиявлення та самореалізація в процесі танцювальної творчості).

Сутність хореографічної діяльності молодших школярів полягає у танцювально-руховій активності, в ході якої набуваються і вдосконалюються не лише спеціальні хореографічні здібності (еластичність м'язів і суглобів, пластичність та краса рухів, виворітність ніг, легкість стрибків тощо), а й формуються вміння відтворювати, інтерпретувати, створювати різноманітні за видами та жанрами танцювальні твори. В процесі їх виконання в учнів

виховуються естетичні смаки, художнє мислення, естетичне ставлення до мистецтва, формується естетична культура, естетичне сприйняття світу, накопичуються художньо-естетичні знання, розвиваються естетичні почуття, судження та вміння, виражаються внутрішні переживання особистості дитини, тобто розкривається її індивідуальність.

Отже, хореографічна діяльність учнів молодшого шкільного віку спрямована на формування естетично-ціннісного ставлення до танцювального мистецтва, розвиток загальних здібностей (загальні розумові здібності, пам'ять, увага, почуття та ін.), художньо-образного мислення та уяви, стимулювання творчого потенціалу особистості учня, виховання потреби і здатності до художньо-творчої самореалізації та духовного самовдосконалення відповідно до індивідуальних можливостей та вікових етапів розвитку школярів, а також здатність сприймати, інтерпретувати та оцінювати твори хореографічного мистецтва (висловлювати особисте ставлення до них, аргументуючи свої думки) [1].

Оскільки молодший шкільний вік – сенситивний період розвитку художньо-творчих здібностей учнів, то в цей час відбуваються інтенсивні перетворення їх фізіологічних і психічних властивостей і вчитель хореографічного мистецтва як педагог творчої професії якнайкраще може вплинути на ці процеси під час організації хореографічної діяльності [6].

Питання підготовки майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва, в тому числі і студентів педагогічних коледжів до хореографічної роботи з учнями різних вікових груп розглядається різноаспектно в працях таких вітчизняних дослідників як Л. Андрощук, Т. Благава, О. Бурля, С. Забрєдовський, О. Мартиненко, М. Рожко, Ю. Ростовська, Т. Сердюк, О. Таранцева, Ю. Тараненко, А. Тарасюк, О. Філімонова та ін.

Так, О. Філімонова визначає підготовку майбутніх учителів хореографії визначає її як «інтегральне, цілісне утворення особистості фахівця, яке включає в себе готовність до здійснення професійної діяльності на основі спеціальних хореографічних знань, умінь, навичок і професійно-особистісних якостей» [8, с. 15–17].

Вивчаючи проблему професійної підготовки майбутніх учителів хореографії до роботи з учнями молодшого шкільного віку, О. Мартиненко вказує, що цей процес «передбачає формування в студентів художньо-естетичних потреб, інтересів, професійно-педагогічних компетентностей, які розвиваються під впливом освітнього середовища педагогічного ВНЗ і сприяють духовно-творчому становленню особистості майбутнього фахівця» [2, с. 128].

Отже, готовність студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь учнів молодшого шкільного віку можна визначити як процес формування особистості майбутнього педагога, що виявляється в здатності визначати метою професійної діяльності розвиток художньо-творчих здібностей та хореографічних умінь молодших школярів, урахування їх індивідуально-вікові особливості; обирати способи досягнення цієї мети; здійснювати самоаналіз; прогнозувати шляхи та засоби підвищення його продуктивності.

Відомі українські вчені Н. Миропольська, С. Нічкало, В. Рагозіна та ін., визначають молодший шкільний вік як період сенситивного розвитку.

Інтенсивна еволюція нервової системи і, в першу чергу, головного мозку молодшого школяра сприяє активному набуттю емпіричного досвіду та емоційно-почуттєвому ставленню до навколишньої дійсності, формуванню духовного світу дитини під впливом емоцій і почуттів загалом і в процесі хореографічної діяльності зокрема [3].

Ураховуючи зазначене вище та вчення І. Павлова про основні цикли розвитку моторики дітей, педагогові слід продумувати організацію хореографічної роботи з молодшими школярами (від 6-и до 10-и років).

Як зауважує Ю. Тараненко, в 6–7 років діти характеризуються рухливістю, граційністю, руховим різноманіттям. Виконуючи точні рухи, які показує вчитель, учні швидко втомлюються і намагаються перейти до ігрової діяльності. Така особливість пояснюється недостатнім дозріванням коркових механізмів і недорозвиненістю рухових стереотипів.

Оскільки в дітей 6–7 років домінує виразна, зображувальна моторика, то увага приділяється музично-ритмічним сюжетним іграм, відтворенню елементів різних обрядів, інсценізації пісень, які активізують інтерес молодших школярів до хореографічного мистецтва.

У зв'язку з анатомічним дозріванням рухових механізмів (8–9 років) загальний розвиток моторики дитини спрямовується на поступове оволодіння можливостями координації й укріплення динамічного стереотипу руху. Тому під час хореографічної діяльності основна увага педагога акцентується на виконанні більш складних танцювальних вправ; умінні аналізувати, інтерпретувати й відобразити особливості мистецьких творів засобами рухової діяльності.

У дітей 10-и років відбувається перебудова моторного апарату, тому порушується гармонія рухів, з'являється незграбність, вайлуватість, надлишковість гримас. Під час проведення уроків хореографії головним завданням є формування естетичності молодших школярів: краси, гнучкості, граційності, що має неабияке значення у створенні певного хореографічного образу. Формування художньо-творчих здібностей молодших школярів цього вікового періоду забезпечується розвитком їх умінь реагувати рухами на зміну фраз, характер музики, імпровізувати й драматизувати [6].

Отже, для повноцінного формування хореографічних умінь молодших школярів на уроках хореографії в шкільних і позашкільних закладах освіти необхідно враховувати їх індивідуально-вікові особливості.

Ефективність процесу готовності студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь в учнів молодшого шкільного віку закономірно залежить від педагогічних умов.

Виділимо основні тлумачення поняття «педагогічні умови»: обставини, за яких відбувається цілісний продуктивний педагогічний процес професійної підготовки фахівців, що опосередковується активністю особистості, групою людей (А. Семенов); сукупність об'єктивних можливостей змісту навчання, методів, організаційних засобів його здійснення, що забезпечують успішне вирішення поставленого педагогічного завдання (С. Висоцький); категорія, що визначається як система певних форм, методів, матеріальних умов, реальних ситуацій, які

об'єктивно склалися чи суб'єктивно створені, необхідні для досягнення конкретної педагогічної мети (О. Пехота); взаємозв'язана сукупність внутрішніх параметрів та зовнішніх характеристик функціонування, що забезпечують високу результативність навчального процесу і відповідають психолого-педагогічним критеріям оптимальності (В. Манько); сукупність зовнішніх та внутрішніх обставин (об'єктивних заходів) освітнього процесу, від реалізації яких залежить досягнення поставлених дидактичних цілей (М. Малькова) тощо [6].

Упровадження моделі готовності студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь в учнів молодшого шкільного віку передбачало визначення основних педагогічних умов її реалізації, серед яких назвемо мотивування майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва до мистецько-педагогічної діяльності, яка забезпечує послідовне становлення їх творчої індивідуальності; упровадження інноваційних форм і методів навчання, які безпосередньо впливають на готовність студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь в учнів молодшого шкільного віку та активізацію рефлексивної діяльності студентів-хореографів щодо можливостей розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів у процесі хореографічної діяльності.

Сутність мотивації як психологічної категорії розкрито в дослідженнях П. Гальперіна, А. Маркової, С. Рубінштейна та ін., які дозволяють визначити її структуру, яка складається з потреб та інстинктів, спрямованості активності, емоцій, почуттів та установок [5].

Основними умовами розвитку професійної мотивації до хореографічної діяльності, як стверджує П. Коваль, є визначення в змісті елементів відомого і невідомого; використання таких форм роботи, які сприяють подоланню труднощів і створюють ситуацію успіху; забезпечення оптимального співвідношення між вправами репродуктивного і продуктивного характеру; створення проблемних ситуацій та умов співтворчості педагога з дітьми різних вікових груп для прояву їх ініціативи та самостійності; організація творчої діяльності на занятті, яка забезпечує сприятливі умови для саморозвитку [1].

Головним мотивом, що спонукає студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь молодших школярів, можна вважати педагогічні переконання, під впливом яких усі психічні процеси протікають особливо інтенсивно та напружено, а діяльність стає захоплюючою і продуктивною. Іншими словами, акцент треба робити не на результаті діяльності, а на її мотивах [6].

Педагогічні переконання дозволяють учителеві дотримуватися правильних орієнтирів у своїй діяльності, вірити в розвиток особистості молодшого школяра як самоцінної унікальної індивідуальності; бачити діалектику педагогічного процесу, його внутрішній суперечливий характер; орієнтуватися в нестандартних педагогічних ситуаціях і правильно їх інтерпретувати [4].

Мотивування студентів педагогічних коледжів до мистецько-педагогічної діяльності загалом та формування інтересу до формування хореографічних умінь молодших школярів зокрема відбувається в ході активного впровадження проблемних лекцій, серед

яких можна запропонувати лекції в парі (бінарні), лекції-візуалізації, лекції-провокації, лекції-діалоги, лекції-концерти тощо та практичних занять у вигляді ділових і рольових професійно-орієнтованих ігор, тренінгів тощо [6].

З метою формування готовності студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь учнів молодшого шкільного віку окрім традиційних слід використовувати інноваційні методи навчання, до яких можна віднести метод театралізації, метод імпровізації, метод особистого прикладу викладача, метод створення ситуації успіху, метод естетотерапії та інші.

Сутність методу театралізації полягає в поєднанні пластики, жестів, міміки, звуків, кольорів, костюмів, мелодії в просторі та часі; розкриттю образу в різних варіаціях. Метод театралізації покликаний створити видовишно-активну ситуацію, де кожний суб'єкт виступатиме активним її учасником; є поєднанням роботи суглобо-м'язового апарату та емоційного забарвлення в процесі виконання танцювальних комбінацій. Метод імпровізації – створення хореографічної композиції під час її безпосереднього виконання. Ефективність імпровізації забезпечує принцип створення «орієнтирів» – усвідомлення студентом компонентів імпровізації (змістовності, емоційної та музичної виразності рухів, логічності, танцювальності). Метод створення ситуації успіху передбачає схвалення викладачем кожною творчою доробки студентів, навіть незначної, що надає впевненості в своїх можливостях та примножує бажання творити, діяти та рухатись вперед до поставленої мети. Використання методу особистого прикладу пояснюється тим, що професія викладача хореографічних дисциплін поєднує науку та мистецтво й дозволяє продемонструвати майбутнім фахівцям власні хореографічні здобутки. Цей метод полягає в наслідуванні студентами викладача, засвоєнні його професійного досвіду, а потім прояву власних напрацювань та ініціативи. Надаючи свій приклад, викладач разом зі студентами аналізують деталі, знаходять у них вже знайомі їм рухи та дії, вивчають методики тощо. Естетотерапія – це самостійна сфера інтегративного наукового знання про засоби та методи створення педагогом психологічно комфортного освітнього середовища, яка, на думку авторитетної дослідниці цього феномену О. Федій, здатна відновити природну гармонію учня з навколишнім середовищем, спрямувати його на подальше індивідуально-творче самовдосконалення. Естетотерапія несе в собі приховані можливості щодо збереження цілісності й розвитку творчого потенціалу особистості, її духовного ядра [7].

Професійна рефлексія майбутнього фахівця в галузі хореографічного мистецтва є самопізнанням, оцінкою й аналізом свого професійного «Я», пошуком особистісного сенсу мистецько-педагогічної діяльності – від змісту окремих дій і вчинків до її суті, що забезпечують мотивацію професійного самовдосконалення і відповідно високий рівень професіоналізму.

Активізація рефлексивної діяльності майбутнього фахівця в галузі хореографічного мистецтва містить у собі також готовність діяти в ситуаціях з високим ступенем невизначеності, гнучкість у прийнятті рішень, прагненням до реалізації інновацій у

мистецько-педагогічній діяльності, постійну спрямованість на пошук нестандартних засобів розв'язання професійних задач, уміння переосмислювати свій професійний і особистісний досвід [6].

Сучасний викладач хореографії в закладах загальної середньої освіти та позашкільних закладах освіти, на нашу думку, – це підготовлений фахівець до вивчення, аналізу й прогнозування розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів, формування їхніх хореографічних умінь відповідно до індивідуально-вікових особливостей, а також подолання суперечностей розвитку кожної особистості як унікальної, наділеної неповторними рисами.

Отже, визначаючи шляхи формування вмінь студентів педагогічних коледжів здійснювати педагогічну рефлексію, ми виходили з таких міркувань: по-перше, навіть елементарні уявлення про рефлексію треба спеціально виробляти, тому необхідно цілеспрямовано передбачати в навчальному процесі місце для такої діяльності; по-друге, професійний розвиток майбутніх фахівців та вміння формувати хореографічні вміння молодших школярів можливі лише тоді, коли предметом рефлексії стає суб'єкт-суб'єктна педагогічна взаємодія.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Отже, підсумовуючи зазначимо, що визначені педагогічні умови готовності студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь учнів молодшого шкільного віку (мотивування майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва до мистецько-педагогічної діяльності, яка забезпечує послідовне становлення їх творчої індивідуальності; упровадження інноваційних форм і методів навчання, які безпосередньо впливають на формування готовності майбутніх хореографів до розвитку художньо-творчих здібностей та хореографічних умінь молодших школярів; активізація рефлексивної діяльності студентів-хореографів щодо можливостей формування хореографічних умінь молодших школярів у процесі хореографічної діяльності) передбачають таку організацію процесу професійної підготовки студентів педагогічних коледжів, яка забезпечить ефективне формування їх готовності до формування хореографічних умінь учнів молодшого шкільного віку.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Коваль П. М. Педагогічні засади розвитку особистісних якостей молодших школярів засобами ритміки і хореографії: дис. ... на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання (з галузей знань)». Івано-Франківськ, 1998. 182 с.
2. Мартиненко О. В. Проблеми формування готовності майбутніх педагогів до викладання шкільного курсу хореографії. *Сучасна професійна підготовка вчителя до викладання мистецьких дисциплін у загальноосвітній школі: проблеми, пошуки, знахідки*: монографія / О. Д. Бузова, В. В. Бурназова, В. В. Григорєва та ін.; [ред. А. І. Омельченко]. Донецьк : вид-во «Ноулідж», 2010. С. 121–137.
3. Миропольська Н. Уроки художньо-естетичного циклу в школі: навчання і виховання: навч. посіб. Тернопіль:

Навчальна книга – Богдан, 2006. 240 с.

4. Ростовська Ю. О. Формування педагогічних переконань майбутніх учителів хореографії: монографія. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 106 с.

5. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии. СПб.: Питер, 2000. 685 с.

6. Тараненко Ю. П. Підготовка майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів: дис. ... на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук: спец. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Бердянськ, 2017. 282 с.

7. Федій О. А. Підготовка педагогів до використання засобів естетотерапії: теорія і практика: монографія. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2009. 404 с.

8. Філімонова О. Актуальні проблеми професійної підготовки майбутніх хореографів: Електронний ресурс. Режим доступу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1538>.

REFERENCES

1. Koval, P. M. (1998). Pedagogichni zasady rozvytku osobystisnykh yakostey molodshykh shkolnyariv zasobamy rytmiky i khoreohrafiyi. [Pedagogical principles of the development of personal qualities of younger schoolchildren by means of rhythm and choreography]. Ivano-Frankiv's'k.
2. Martynenko, O. V. (2010). Problemy formuvannya hotovnosti maybutnikh pedahohiv do vykladannya shkil'noho kursu khoreohrafiyi. [Problems of forming the readiness of future teachers to teach school choreography course]. Donetsk.
3. Myropol's'ka, N. (2006). Uroky khudozhn'o-estetychnoho tsykladu v shkoli: navchannya i vykhovannya. [Lessons of the artistic and aesthetic cycle at school: education and training]. Ternopil.
4. Rubinshteyn, S. L. (2000). Osnovy obshchey psikhologii. [Fundamentals of General Psychology]. SPb.
5. Taranenko, YU. P. (2017). Pidhotovka maybutnikh uchyteliv khoreohrafiyi do rozvytku khudozhn'o-tvorchykh zdibnostey molodshykh shkolnyariv. [Preparation of future choreography teachers for the development of artistic and creative abilities of younger schoolchildren]. Berdyansk.
6. Fediy, O. A. (2009). Pidhotovka pedahohiv do vykorystannya zasobiv estetoterapiyi: teoriya i praktyka. [Training of teachers to use esthetic therapy tools: theory and practice]. Poltava.
7. Filimonova, O. Aktual'ni problemy profesynoyi pidhotovky maybutnikh khoreohrafov [Actual problems of professional training of future choreographers]. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1538>.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

РАЗВОДОВА Марина Валеріївна – викладач хореографії, голова предметно-циклової комісії викладачів мистецтва КЗ «Балтський педагогічний фаховий коледж».

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх хореографів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

RAZVODOVA Maryna Valeriivna – teacher of choreography, chairman of the subject-cycle commission of art teachers of KZ «Baltic Pedagogical Professional College».

Scientific interests: professional training of future choreographers.

Стаття надійшла до редакції 12.10.2022 р.